

לעורה לפני זריקת דמים, (פסולים) [פסול] לאכילה משום פסול
 יוצא. ואפילו שלאחר הזריקה הם נאכלים בכל העיר, מכל מקום כל
 זמן שלא נורק דמם, העורה היא מחיצתם. דוחה הגמרא: **דילמא**
 פסול יוצא שבבדידתא הוא כאלוה יותרת הכבוד ושתי כליות,
 שהם מוקטרים על גבי המזבח, והם כקדשי קדשים שמוחצתם היא
 העורה.
 הגמרא מביאה כמה דעים בשחיטה וקבלה: **בעא מיניה אבהו**
דשמואל משמואל, היא (בהמת הקרבן) **בפנים העורה ורגליה**
 עומדות בחוץ בשעת שחיטתה, מהו דינה של שחיטה זו, האם היא
 כשירה לכתחילה או לא.
אמר ליה, בתיב (זיקרא י"ח) **והביאם לה' אל פתח אהל מועד אל**
הכהן וזבחו זבחי שלמים, שאין לשחט לכתחילה את בהמת הקרבן
 עד שתהא כולה לפני העורה.
 עוד שאל אותו אביו: **תלה את הקרבן באויר העורה ושחט אותו שם,**
 מהו דינה של שחיטה זו. **אמר ליה שמואל, בשירה,** שכן אויר העורה
 הוא כעורה. **אמר ליה אביו, אישתבשת** (טענית) בדבר זה, שהרי
 בעינין שתהיה השחיטה על ירך המזבח, שכן כאמר (שם א"א) **ושחט**
אותו על ירך המזבח שמשמעו אצל הירך, ואם נשחט באויר ליקרא
 שחיטה על ירך המזבח.
 עוד שאל אותו אביו: **נתלה השוחט באויר העורה, ובעודו באויר**
שחט את הקרבן המונח על קרקע העורה, מהו. **אמר ליה שמואל,**
 השחיטה פסולה, כמו שפסלת בקרבן התלוי באויר. **אמר ליה אביו,**
אישתבשת, שכן צריך רק שחיטה על ירך, שנאמר (שם) **אותו על**
ירך המזבח, ולא צריך שיהיה השוחט על ירך המזבח, וכמקום שבו
נמצא הקרבן שם נעשית שחיטתו.
 עוד שאל אותו: **נתלה הכהן באויר העורה וקבל את הדם בעודו**
באויר, מהו דינה של קבלה זו. **אמר ליה, הקבלה בשירה, כמו**
שהבשר נתלה ושחט. **אמר ליה אביו, אישתבשת** בדבר זה, שכן
 הקבלה צריכה להיעשות בדרך שירות, וכשהעובד תלוי באויר אין
 ירך שירות בכך.
 עוד שאל אותו: **תלה את הקרבן באויר העורה לאחר שחיטתו,**
וקיבל ממנו את דמו בעודו תלוי באויר, מהו דינה של קבלה זו. **אמר**
ליה, הקבלה פסולה, כמו שפסלת שחיטה בקרבן התלוי באויר. **אמר**
ליה אביו, אישתבשת בדבר זה, שכן צריך רק שתהיה השחיטה על
 ירך המזבח, ולא צריך שתהיה הקבלה על ירך המזבח.
 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בהכרעת כל השאלות האמורות:
אמר אביו, בקדשי קדשים, כל השחיטות והקבלות כאופנים
האמורים בולן פסולות, וגם באופן שתלה את הקרבן וקיבל את דמו
פסול וולא כאביו של שמואל, בר (ו-ח) **החין מהאופן של נתלה השוחט**
באויר ושחט שהוא כשר, שכן אין השוחט צריך לעמוד אצל ירך
המזבח, אבל בקדשים קלים בולן בשירות, וגם באופן שתלה את
הקרבן באויר ושחטו כשר, בר מן האופן של נתלה הכהן באויר
וקיבל שהוא פסול, משום שאין דרך שירות בכך.
אמר לו רבא לאביו, מאי שנא האופן של תלה את הקרבן וקיבל
את דמו בקדשים קלים, שאתה אומר בו דהקבלה בשירה משום
דאויר פנים העורה בפנים דמי, מאותו אופן בקדשי קדשים. הלא
בקדשי קדשים הטענים צפון נפי יש לומר שאויר צפון העורה
בצפון העורה דמי, ואף אם הקרבן תלוי באויר מתקיים בקבלת דמו
דין צפון, ומדוע היך חולק על אביו של שמואל שהכשיר באופן זה
גם בקדשי קדשים.
אלא אמר רבא, בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים כל
השחיטות והקבלות כאופנים האמורים בשירות, בר מן האופן של
תלה את הקרבן באויר ושחט אותו בעודו תלוי שבקדשי קדשים
הוא פסול, וחין מהאופן של נתלה וקיבל, שבין בקדשי קדשים ובין
בקדשים קלים הוא פסול, משום שאין דרך שירות בכך.
 הגמרא דנה באיזה אופן צריכה להיות עמידת העובד בעורה **בעא**
מיניה רבי ירמיה סדכי ור'א, אם הוא (ו-העובד) **בפנים העורה**
וציציתו (ו-שער) **בחוץ, מהו.** **אמר ליה רבי יר'א, לאו אמרת לעיל**

אבל אם קודם שחט אותה ואחר כך התך רגליה, הרי היא פסולה
 להקרבה. משום שבשעת השחיטה נפסל הדם שברגליה שעמדו
 מחוץ לעורה בפסול יוצא, וכשהוא יוצא בשעת השחיטה דרך
 הצואר ומתערב בשאר הדם, הרי הוא פוסל את הדם שבבלי לזריקה.
 מקשה הגמרא: וכי אם התך את רגליה ואחר כך שחט בשירה
 להקרבה, והלא בהמה נטולת רגלים היא בעלת מום, ונמצא שבצל
 מום קא מקריב למזבח. מתרצת הגמרא: **אלא אימא שכן** אמר רבי
 אלעזר, **תתך את רגליה לאחר השחיטה ואחר כך קיבל את דמה**
בשירה, לפי שבשעת הקבלה לא נכנס לכלי דם מהרגלים. אבל אם
 קיבל את דמה ואחר כך התך את רגליה פסולה, משום שמקבל דם
 גם מן הרגלים, ודם זה נפסל ביוצא.
 שוב מקשה הגמרא: וכי אם התך ואחר כך קיבל בשירה, והא אמר
 רבי יר'א, **הצורם און ככבוד ואחר כך קיבל דמו, פסול, שנאמר**
טיקרא דה' וילקח מדם הפר, שמשמע פר שזיהה בכך, וצריך שיהיה
שלם בשעת קבלה כמו בשעת השחיטה. ואם כן אף אם חתך את
 רגליה בין השחיטה לקבלה יש לה להפסול. מתרצת הגמרא: **אמר רב**
חסדא אמר אבימי, מה שאמר רבי אלעזר חתך ואחר קיבל כשירה
מדובר בשחיתך בבושר של האבר עד שפגיע לעצם הרגל, ואת
העצם עצמה אינו חתך, וכאופן זה אינה נעשית בעלת מום, והדם
מתעכב מלעלות ולצאת דרך בית השחיטה.
 הגמרא חחרת לדון בעוף דברי רבי אלעזר שהוכחו לעיל ומוכיחה
 מהם: ממה שאמר רבי אלעזר, **קיבל ואחר כך התך פסולה, שפסלת**
מינה שאף דם המובלע באברים דם הוא, שאם לא כן איך נפסל
הדם הבלוע ברגל בפסול יוצא, הלא אם אין לו דין דם הרי הוא כמים
בעלמא שאין חל עליהם פסול זה.
 דוחה הגמרא: לעולם יתכן שאין לו דין דם, ומה שדם הרגל נפסל
 לזריקה דילמא הוא משום השמנניות של הרגל הרמוקה בו, שהיא
 ראויה לאכילה ויש לה דין בשר. ומשום שמנניות זו יוצאת עם הדם
 דרך בית השחיטה ומתערבת עם הדם שבבלי, הרי היא פוסלת אותו,
 שכן גם בשר שיצא מחוץ למחיצתו נפסל בפסול יוצא.
 מוכיחה הגמרא דין אחר מדברי רבי אלעזר לפי התירוץ האמור:
שפסלת מינה מדברי רבי אלעזר, שבשר קדשים קלים שיצא מחוץ
לעורה לפני זריקת הדם, פסול, שהרי פסל רבי אלעזר את דם הרגל
בפסול יוצא משום השמנניות שבו, שיש לה דין בשר. ואפילו
שמחיצתו בכל העיר, אין זה אלא לאחר זריקת הדם, אבל קודם
שניתר הכשר לאכילה על ידי הזריקה מחיצתו היא העורה, ואם יצא
ממנה נפסל.
 דוחה הגמרא: **דילמא דברי רבי אלעזר אמורים דווקא בקדשי קדשים**
שמחיצת בשרם היא בעורה, שכן אינם נאכלים אלא שם. לפיכך
שמנניות שהיתה מחוץ והתערבה עם דמם בכלי פוסלת אותו
לזריקה.
 הגמרא מנסה להוכיח דין זה מדברי הברייתא הבאה תנו רבנן,
קדשי קדשים שחיטתן בצפון העורה, וכן קיבל דמן נעשה בכלי
שרת בצפון העורה, ואם עמד השוחט בדרום העורה והושיט ידו
לצפון העורה ושחט שם, שחיטתו בשירה, אבל אם עמד בדרום
והושיט ידו לצפון וקיבל שם את הדם, קבלתו פסולה, ואם הקנים
את ראשו ודובו לצפון וקיבל שם את הדם, קבלתו כשירה באילו
נכנס כילו לצפון, שכן הלכה בידעו בכל העורה שרובו ככולו, ואם
פירקסו (ו-קפצה) **לאחר שחיטתה ויצתה מהצפון לדרום ושוב חזרה**
לצפון בשירה.
קדשים קלים שחיטתן בפנים העורה, וכן קיבל דמן בכלי שרת
נעשה בפנים העורה, ואם עמד השוחט בחוץ והקנים ידו לפנים
העורה ושחט שם, שחיטתו בשירה, אבל אם עמד מחוץ לעורה
והושיט ידו לפנים וקיבל שם את הדם, קבלתו פסולה, ואפילו אם
הקנים את ראשו ודובו לעורה וקיבל שם את הדם, הרי הוא באילו
לא נכנס לעורה ואין לו לקבל באופן זה, ואם פירקסו הבהמה
ויצתה לחוץ ושוב חזרה לעורה, הרי היא פסולה משום פסול יוצא.
 מוכיחה הגמרא: **שמע מינה שבשר קדשים קלים שיצא מחוץ**

המשך ביאור למס' זבחים ליום שני עמ' א

1 בשם שמואל, שממה שנאמר 'וְהֵבִיאוּם לָהּ' משמע שלכתחילה אין
2 לשחוט עַד שֶׁתָּבֵא בהמת הקרבן בִּזְמַן לְפָנֵים העזרה ואין די בביאת
3 רובה, ואם כן הֲבֵיא נְטִי לגבי מקום עמידת העובד שנאמר בו וְשִׁפְטָה ל
4 ט' בְּבֹאֵם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, יש לדרוש שאין לו לעבוד עַד שִׁבְא
5 בֹלֵו לְאֹהֶל מוֹעֵד, ואין די בביאת רובו.

משנה

6 התורה קבעה מקום נתינת הדם לכל אחד ממיני הקרבנות. יש מהם
7 שדמם ניתן בחלק העליון של המזבח החיצון, ויש שניתן בחלקו
8

9 התחתון, ויש שניתן על המזבח הפנימי. משנה זו עוסקת בדין זריקת
10 הדם במקום שאינו ראוי.
11 נָתַנו - זרק את הדם עַל גְּבִי הַכֹּבֵשׁ, שאין זה מקום מתן דמים, או
12 שזרק על קיד המזבח שְׁלֹא בְּנֶגֶד הַיְסוּד, שאין זה מקום הראוי
13 לזריקה, או נָתַן אֶת הדמים שדינם להיות הַנִּיתָנוּ לְמִטָּה מחוט
14 הסיקרא ונתנם לְמַעַל מחוט הסיקרא, וכן אם אֶת הַנִּיתָנוּ לְמַעַל
15 נתנם לְמִטָּה, וכן אֶת הַנִּיתָנוּ בְּפָנִים - במזבח הפנימי (שבהיכל)
16 נתנם בְּחוּץ - במזבח החיצון, וְאֵת הַנִּיתָנוּ בְּחוּץ בְּפָנִים, בכל אלה
17 הקרבן פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת לאוכל מבשרו.

גמרא

הדם מכפרת לבעלים, מתירה בשר לאכילה ואימורין דה. במשנתנו מבואר שאם זרק במקום שאינו ראוי, פסול. מביאר שאין כל העניינים שוים בזה: אמר שמואל, מה במשנתנו 'פסול', נאמר רק לגבי בשר, שאינו נותר על ידי זריקה, אבל בעלים נתבפרו ויצאו ידי חובתם אף שהזריקה היתה במקומה. מאי מעמא, דאמר קרא (ויקרא י"א) 'כי נפש הבשר ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר על נפשתיכם וגו', שכל המזבח שיה לענין הכפרה, ומכאן שפיון שהניע דם בכל מקום שהוא, נתבפרו בעלים.

הגמרא: אי הכי, שהושוו כל המקומות שבמזבח, בשר נפיל ל ידי זריקה שלא במקומה. משיבה הגמרא: אמר קרא (שם) נתתיו לכם על המזבח לכפר, לומר לך שדווקא לכפרה נתתיו מזבח שכל המקומות בו יהיו שוים ולא לדבר אחר, שלא תועיל ה שלא במקומה להחיר בשר.

מקשה על דברי שמואל ממשנה אחרת. מדייקת הגמרא: קסבר - נמצא ששמואל סובר שזריקה שלא במקומו הראוי חובה בזריקה במקומו דמי לענין כפרה לבעלים. וקשה, התינו פירקין (לקמן ב.), נתנו (זרק דם) על הכבש, או שלא כנגד או שנתן את הניתנין למטה למעלה, ואת הניתנין למעלה ואת הניתנין בפנים בחוץ, ואת הניתנין בחוץ בפנים, אף שה לא נעשתה כדינה, אבל כיון שהקרבת עצמו לא נפסל שחסר זריקה, יש לו תקנה, שאם יש עוד דם הנפש בצואר ה, יחזור הכהן תבשר ויקבל ממנו בכלי וזרוק במקום הראוי. מסיימת את הקושיא: ואי סלקא דעתך שלענין כפרה זריקה במקומו במקומו, למה לי שיחזור הבשר ויקבל, הלא כבר הבעלים בזריקה הראשונה אף שלא נעשתה כדינה. וכי - ואם תאמר שיחזור ויקבל וזרוק בשביל להחיר בשר ה ושהרי מורה שמואל שזריקה שלא במקומו אינה מתירה יש לתמוה, מי איבא - וכי יש זריקה דלא טכפרת ושריא - ה בשר באכילה.

הגמרא: אי דיהביה בשר - אם זריקה זו ניתנה על ידי כהן כפי נפיו - אכן לא היה צורך בזריקה השניה, שכבר נתכפרו. אך קמא בטאי עסקינן, דיהביה - שנתן הפסול לעבודה, זריקה זו מכפרת כלל, וצריך לזרוק שוב.

ממשיכה להקשות ממשנה זו: וליהוי דחוי - ויהיה הדם נר הבהמה דחוי, כלומר, כיון שזריקה שלא במקומו כבמקומו נמצא שכשנתן הפסול שלא במקומו הרי הוא כאילו נתן, ומאחר שהושלם סדר העבודה, אף שהושלם על ידי הפסול, זריקה זו לוקה שנית את סדר עבודת הדם, ואיך אמרו אם כן, שיחזור הכשר ויקבל.

מבססת את קושייתה ומוכיחה שאכן זריקת פסול עושה את שבצואר הבהמה דחוי: דתנן במשנה לקמן (ב.), וכו' - כל זמן שזריקה פסולה, אף שהושלם סדר העבודה, אף שהושלם על ידי הפסול, זריקה זו לוקה שנית את סדר עבודת הדם, ואיך אמרו אם כן, שיחזור הכשר ויקבל. וממה שנקטה המשנה דווקא יש לדייק שאם קיבלו פסולים אין - יש תקנה לקרבן, אבל

אם זרקו פסולים לא יוכל לקבל ולזרוק שוב בכשרות. ומדקדק הגמרא: מאי מעמא, וכי לאו משום דהוי דחוי - שכיון שהשלים א סדר עבודת הדם, אף שנעשה על ידי הפסול, נדחה הדם שבצואר הבהמה מלזהות ראוי לעבודה.

הגמרא מנסה לדחות את ההוכחה: אכן אם זרקו הפסולים לא שיקבל שוב ולזרוק בכשרות, וכמו שדייקנו, אבל לא מטעם שזריקת פסול עושה את הדם שבצואר הבהמה דחוי, אלא משום דפסול במחשבה של חוץ לזמנו או חוץ למקומו, שהרי בזה מדברת המשנה שהיתה לו מחשבת פסול. מקשה הגמרא: אי הכי, שמחשבת פסול פוסלת את הקרבן בשעת הזריקה, בשעת הקבלה נמי תפסול, ומר שנינו שאם קיבלו במחשבת פסול לא נפסל הקרבן, ועוד קשה, פסלה מחשבה - וכי כן הוא הדין שהפסול לעבודה פוסל את הקרבן במחשבה, והאמר רבא, אין מחשבה של פסול פוסלת לפסול א הקרבן אלא במי שראוי לעבודה, והיינו כהן כשר דווקא, וכן א המחשבה פוסלת אלא כדבר הראוי לעבודה, אבל לא במנה העומר שהיא באה מן השעורים ואין השעורים דבר הראוי לשא קרבנות, ודווקא במקום הראוי לעבודה, אבל אם נפגם המזבח, שאין המקום ראוי לעבודה, וחשב מחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו לא נפסל הזבח.

הגמרא דוחה את הדיוק מהמשנה ושוריקת פסול עושה דחוי: תימא (אל תדייק) זרקו פסולים לא יחזור הכשר ויקבל וזרוק משום שהדם שבבהמה נעשה דחוי, אלא אימא, אם שהטו פסולים במחשבת חוץ לזמנו או חוץ למקומו לא יחזור הכשר ויקבל, משום שכבר נפסל הקרבן במחשבתם, שהרי כל הפסולים, כשרים הם לעל שחיטה. שואלת הגמרא: מאי קא משמע לן, האם בא להשמיע דפסלה מחשבה - שבשחיטה מחשבה של הפסולים פוסלת א הקרבן, והרי התייבא - שנינו זאת בפירוש באותה המשנה עצמה (לא כל הפסולים ששחטו שחיטתם כשרה לפיכך הן פוסלין במחשבת שבשעת השחיטה. משיבה הגמרא: במה ששנה התנא שפסולים שקיבלו את הדם במחשבת חוץ לזמנו חוץ למקומו לא פסלו א הקרבן קא משמע לן שאף על פי שלגבי שחיטה שנינו שפסולים במחשבתם אבל בשאר העבודות אין הדין כן. דמקבלה ואילך שמעבודת קבלת הדם והלאה, כלומר בהולכה ובזריקה, לא פסק מחשבה של הפסולים. מאי מעמא, כדרכא שאמר (לעיל) שא המחשבה פוסלת אלא במי שראוי לעבודה, והדין הוא, שמקבל ואילך אין ראוי לעבודה אלא כהן כשר.

הגמרא חוזרת להקשות על שמואל ושוריקה שלא במקומו כבמקומו מבריייתא: מיתיבי, שנינו בברייתא, כהן כשר שהיטב בשעת השחיטה (או קבלה או הולכה) לזרוק את הדם שלא במקומו, וכי ליתן את הדמים הניתנין למעלה למטה או את הניתנים למטה חישב ליתנם למעלה, אם חישב על מנת לזרוק שלא במקומו לאלה - בו ביים, הקרבן בשר, משום שגם אם נאמר שזריקה שלא במקומו היא זריקה פסולה, ונמצא ששחט על מנת לזרוק את הדם בפסול, א מחשבה זו פוסלת את הקרבן, וכמו ששנינו לקמן (ב.) שרק מחשבת של חוץ לזמנו וחוץ למקומו ומחשבה שלא לשמו בפסח וחטאת פוסלת את הקרבן, אבל מחשבות אחרות אינן פוסלות. (למך פסול). ואם לאחר מכן, כשעסק בעבודה שניה, חזר והיטב לאכיל את הבשר